

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ ПРОБЛЕМИ XXI СТОЛІТТЯ: АКТУАЛЬНІСТЬ, БАГАТОПОЛЯРНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

**матеріали
I науково-практичної конференції**

29 листопада 2022 року
Полтава, Україна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний Зклад «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»
Рада молодих учених і здобувачів вищої освіти
ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»
Факультет іноземних мов
Кафедра теорії та практики перекладу
Кафедра східних мов
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін
ПОЛТАВСЬКИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І ПРАВА. УНІВЕРСИТЕТ
«УКРАЇНА»
Кафедра філології та соціально гуманітарних дисциплін
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА
ДРАГОМАНОВА
Кафедра прикладної лінгвістики, порівняльного мовознавства та перекладу

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ ПРОБЛЕМИ ХХІ СТОЛІТТЯ: АКТУАЛЬНІСТЬ, БАГАТОПОЛЯРНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

МАТЕРІАЛИ
І НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
(29 листопада 2022 року)

Полтава
Україна

Пішта Вадим Іванович	
РОЗМЕЖУВАННЯ МЕДИЧНОГО ПРАВА, ПОРІВНЯЛЬНОГО МЕДИЧНОГО ПРАВА ТА МІЖНАРОДНОГО МЕДИЧНОГО ПРАВА	51
Токуєва Наталія Володимирівна	
РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНИХ ЗАСАД КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	58

Тематичний напрям 4
**ФІЛОЛОГІЯ В ХХІ СТ. : СЛОВО, ТЕКСТ, КОМУНІКАЦІЯ,
ПЕРЕКЛАД**

Мандрика Ярина Володимирівна	
ЛЕКСИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ У КОНТЕКСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛОМОВНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕКСТІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	63
Балаклеєць Данило Костянтинович	
ТРУДНОЦІ ПЕРЕКЛАДУ ВЕБ-САЙТІВ	72
Белік Марина Олегівна	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СЕМАНТИЧНОГО КОМПОНЕНТУ ВВІЧЛИВОСТІ В КИТАЄМОВНІЙ ДІЛОВІЙ КОМУНІКАЦІЇ	76
Воловик Лариса Борисівна, Гончаренко Софія Андріївна, Костенко Владислава Русланівна	
СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	81
Володавчик Вікторія Сергіївна	
МЕТАКОМУНІКАТИВНІ ВЛАСТИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ МОВЛЕННЄВИХ КЛІШЕ У СУЧАСНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ	88
Єсакова Світлана Сергіївна	
ПОМИЛКОВІ ДРУЗІ ПЕРЕКЛАДАЧА	93
Комлик Наталія Юріївна	
СУРЯДНІ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ ЯК ЕКСПЛІКАТОРИ СПОСОБУ МИСЛЕННЯ ХХІ СТОЛІТТЯ	97

РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНИХ ЗАСАД КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

Токуєва Наталія Володимирівна,
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін,
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна
nataliia.tokuieva@pdaa.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0003-1840-1382>

Одним із провідних напрямів удосконалення освітньої галузі України, що має забезпечити реалізацію гуманістичної парадигми вищої освіти та підготовку конкурентноспроможних фахівців, визнано компетентнісний підхід як у дослідженнях провідних науковців, так і на державному рівні. Спрямованість освітнього процесу в українських вишах на досягнення інтегральних результатів у навчанні (загальних і спеціальних (фахових) компетентностей здобувачів вищої освіти) висвітлено в основних документах, що регламентують державну освітню політику: у Доктрині розвитку освіти в Україні, у Законі України «Про вищу освіту», у Державних стандартах тощо.

Основною метою даного дослідження є аналіз наукових розвідок сучасних учених щодо визначення концепції компетентнісного підходу, його сутності, змісту та реалізації його освітньо-виховних засад в навчальному процесі українських вишів. Це пов'язано з тим, що незважаючи на широку палітру досліджень даної проблеми, як указує В. Ягупов, у сучасній педагогічній науці немає одностайної думки щодо розуміння й трактування змісту і смислового поля компетентнісного підходу в освіті (Ягупов, 2014).

Розгляд досліджень українських і зарубіжних науковців показав, що, незважаючи на певні розбіжності у визначенні ключових дефініцій та змістових складників, компетентнісний підхід не зводиться до знаннєво-орієнтованого компонента, поінформованості здобувача вищої освіти, а передбачає набуття досвіду вирішення життєвих і суто фахових проблем, виконання соціальних ролей, здатності до активної життєдіяльності (Романчук, Романчук, 2018; Рудницька, 2016). Концепція компетентнісного підходу вимагає від сучасної освіти підготовки спеціалістів, здатних реалізовувати себе в полікультурному середовищі; готових до безперервного професійного росту, соціальної мобільності та успішної

конкурентноспроможності на ринку праці. А отже, навчання сконцентроване на вихідних результатах, коли, враховуючи знання здобувачів вищої освіти, акцентується саме на здатності виконання практичних завдань, яка має формуватися під час навчальних занять у виробничих умовах (Ничкало, 2002, С. 98–99).

Під час реалізації освітньо-виховних засад компетентнісного підходу переміщуються акценти з завдання накопичення знань, навичок і умінь здобувачів вищої освіти на процес формування здатності до практичних дій і творчого застосування набутих знань у різних життєвих ситуаціях, тобто, як указує К. Рудніцька, «з позицій компетентнісного підходу рівень освіченості визначається здатністю розв'язувати проблеми різної складності на основі наявних знань» (Рудніцька, 2016, с. 241). Роль викладача в навчально-виховному процесі відповідно зміщується з суто інформативної до організаційно-управлінської, коли він має можливість керувати навчальними програмами, направленими на формування певних компетентностей та розвиток індивідуальних здібностей і талантів здобувачів вищої освіти, шукати шляхи вдосконалення освітніх програм і освітньої політики вишу в цілому. Аналіз різних підходів

до підбору компетентностей показав, що певного узгодженого списку їх не існує, але враховуючи їхній діяльнісний характер, то вони повинні відповідати переліку основних видів діяльності людини.

Отже, можна зробити висновок, що стратегічним напрямом української державної освітньої політики сьогодення є набуття здобувачами вищої освіти загальних і професійних компетентностей, що надає можливість забезпечити умови для особистісного та професійного розвитку компетентного конкурентноспроможного фахівця, успішного виконання ним професійних обов'язків, ефективного вирішення фахових проблем в реальних життєвих ситуаціях на основі теоретичних знань та умінь, особистісних якостей, життєвого досвіду. Дослідження сучасних наукових розвідок, що висвітлюють сутність, змістові компоненти, проблеми реалізації компетентнісного підходу в освіті, можуть надати чимало цікавих матеріалів на сучасному етапі модернізації освітнього простору у справі підготовки фахівців на рівні міжнародних стандартів.

Література

1. Державні стандарти професійної освіти : теорія і методика : монографія / За ред. Н. Г. Ничкало.

Хмельницький : ТУП, 2002. 334 с.

2. Романчук Н., Романчук Н. Компетентнісний підхід в освіті: концепції, суть, зміст. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки*. 2018. № 4 (63). С. 119–122.
3. Рудніцька К. В. Сутність понять «компетентнісний підхід», «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність» у світлі сучасної освітньої парадигми. *Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота*. 2016. Вип. 1 (38). С. 241–244.
4. Ягупов В. Модульно-компетентнісний підхід до професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної та машинобудівної галузей. *Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка*. 2014. № 7. С. 19–26.